

hollanderwijk krant

jaargang 48

nummer 3

juni 2023

Buurtvereniging Hollanderwijk

INHOUD

REDACTIEKRABEL.....	3
TUINROMMELMARKT 2023.....	4
DE VENTILATORS VAN JORIS ZIJN HOT!.....	11
GÉÉN EGELZIEKTE IN DE HOLLANDERWIJK!.....	12
SNOEIERS BEDANKT!.....	14
NATUUR IN DE WIJK.....	16
Prachtvogels uit Zuid-Afrika (zie achterpagina).....	18
NIEUWS VAN DE VOGELWERK GROEP.....	19
WIES KOOISTRA WOONT AL WEER 10 JAAR IN DE BUURT - EEN EVALUATIE.....	22
JAN JANSZON STARTER.....	23
HOLLANDERWIJKKRANTQUIZ.....	25
BILLÂND / HET BILDT.....	27
HET MÜLLER ORGEL IN DE GROTE- OF JACOBIJNERKERK TE LEEUWARDEN.....	29
GIST Exposeert.....	33
KYK IN 'E WYK.....	34
DE FRIKANDEL, NEDERLANDS POPULAIRSTE SNACK.....	36
DE KOP IS ER AF!.....	39
SPOORPRAAT - 20.....	40
CONTACTPERSONEN.....	43
PRACHTVOGELS UIT ZUID-AFRIKA.....	44

Foto voorpagina: Nu even in de Starterstraat, maakt de Buurtband Hollanderwijk vol overgave muziek bij de tuinrommelmarkt: vlnr Dick Hollander, Paul Pasveer, Sjakkie Jongma, Marga Garms, Meinte Boersma en Martien Plaatsman. Foto Tom Sandijck.

Colofon

De Hollanderwijkkrant is een uitgave van Buurtvereniging Hollanderwijk.

Nieuwe Hollanderdijk 63, 8932 ET Leeuwarden

Redactieadres: Nieuwe Hollanderdijk 9, 8932 ES, hollanderwijkkrant@gmail.com

Redactie: A. Groenewoud, F. Roffel, E. Sikma, P. Pasveer.

Kopij inleveren bij het redactieadres: Nieuwe Hollanderdijk 9 (STIP).

Let hierbij op de kopijdatum voor het komende nummer: 20 september 2023

Oplage: 720 exemplaren, verschijnt 5 maal per jaar

Layout: P. Pasveer, druk: STIP Stencilwerk

REDACTIEKRABEL

Ook bij 'entree' of 'welkom' hoort een redactionele tekst, die wij een krabbel genoemd hebben. Maar een krabbel is o.a. volgens het woordenboek een vluchtige schets. In ons geval een vluchtige tekst dus.

Nou, om eerlijk te zijn, besteden we in de meeste gevallen wel de nodige voorbereidingen, behalve bij het noemen van een deel van de inhoud. Maar het mag wat mij betreft een 'Krabbel' blijven heten.

Een redactioneel stukje schrijven is best wel aardig. Zeker, als je bedenkt dat het in ons land in vrijheid, dus in Persvrijheid kan! In landen zoals Rusland en China lig het totaal anders. Leg daar je geschreven woorden eerst maar even op de weegschaal! (en dan nóg...).

Bovendien, in vrijheid een wijkkrant samenstellen zonde bedreigingen van beschietingen of nog erger, raketinslagen.

Nee, die omstandigheden hebben wij hier gelukkig niet!! In volle vrede hebben we weer een boekje samengesteld met leuke teksten en nodige illustraties.

Deze maand o.a. verslagen van de tuinrommelmarkt en het heggen-snoeien, drie artikelen van de hand van Eddy Sikma, en: de Hollanderwijk-quiz. En hierbij zijn leuke prijsjes te winnen!!! Dus doe je best!

Heel veel leesplezier in de schaduw.

Namens de redactie,
Antoon Groenewoud.

We zijn nog steeds op zoek naar mensen die mee willen helpen met het ophalen van het oud papier in de wijk.

*Een paar keer per jaar 2 uurtjes, meer is het niet...
Gezellig, ontspannen, lekker buiten lopen, goed voor het milieu en de wijk.*

Aanmelden: Gerda, 2126272 of Paul (STIP): 2130823

TUINROMMELMARKT 2023

door Ciska Verschut

Foto's: Mariska Verschut

Het begon al in januari. Bewoners die ik op straat in de buurt of in de winkel tegenkwam vroegen: 'organiseer je weer een tuinrommelmarkt? Dat is zo gezellig!'

Dus op 27 mei de intussen jaarlijkse tuinrommelmarkt georganiseerd voor de bewoners van de Hollanderwijk. Meer dan 35 aanmeldingen waren er dit jaar en dan ook nog bewoners die op het laatste moment toch besluiten om mee te doen. Hoe leuk is dat! Wat hebben we het getroffen dit jaar! Leuke mensen, goede muziek, mooi weer en heel veel gezelligheid. Wat je van bezoekers hoorde was vaak 'wat hebben jullie ook een leuke buurt, wat is het weer gezellig.' Dat was het zeker.

Net zo zeker als dat ik volgend jaar weer een tuinrommelmarkt ga organiseren. Dus schrijf maar in je agenda: in mei 2024 is de volgende. Bewoners, bedankt voor de mogelijkheid om dit elk jaar weer een succes te laten zijn.

PS. Ik heb een paar klachten gehad van automobilisten dat ze er niet langs konden. Dat is natuurlijk niet de

bedoeling. De rommelmarkt wordt gedoogd door de gemeente omdat het verkeer er geen hinder van heeft. Laten we dat vooral zo houden.

Tot volgend jaar.

DE STATIONSKAPPER LEEWARDEN

**STATIONSPLEIN 1
8911 AC LEEWARDEN
TEL NR: 058-2128334**

www.destationskapperleeuwarden.nl

er tussen in

Geert Eisma
Bemiddeling

Fioringras 87
8935 BR Leeuwarden
058 - 2880346
06 - 20893334
geert.eisma@telfort.nl

Bel gerust!

Loodgietersbedrijf

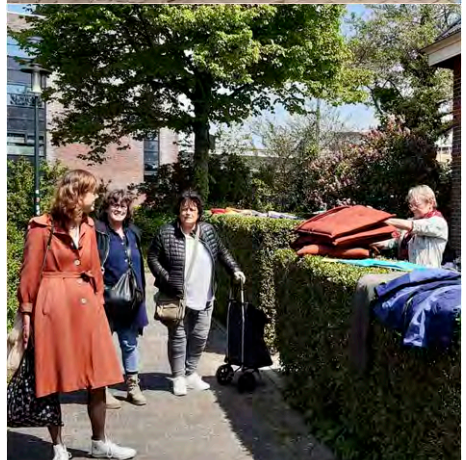
Voor al uw

- sanitair
- gas- en waterleidingen
- alle lood-, zink- en mastiekwerken

Telefoon

058 2129636 - bgg 2135246

werkplaats: Mr. P.J. Troelstraweg 159

Op zoek naar een fysiotherapeut?

Bij Hettinga en Trip valt een last van je schouders.

Fysiotherapie | Manuele therapie | Bekkenfysiotherapie op de Legedyk 4 in Aldlân

We kunnen je lichamelijke klachten voorkomen, verminderen en verhelpen. We zijn specialist in nek, rug en bekken. Ook voor sportblessures en begeleiding tijdens en na de zwangerschap kan je bij ons terecht. Samen werken we aan een oplossing.

Waar kunnen we jou bij helpen?

**HETTINGA
TRIP** GESPECIALISEERDE
FYSIOTHERAPIE

Dé praktijk voor nek,
rug en bekken

📍 Legedyk 4, Leeuwarden
📍 Leeuwarderweg 61, Wergea
🌐 www.hettingaentrip.nl
☎ 058 21 37 333

Autorijschool De Frosk

- Gedegen, persoonlijke opleiding.
- Praktijklessen in wagens met versnelling en automaat.
- Theorieles klassikaal, individueel of thuisstudie.
- Autorijschool De Frosk bestaat al sinds 1978.

Faalangst, ADHD, autisme, schakel en automaat

Annelies Dijkstra
Ereprijs 76
8935 JK LEEUWARDEN
(058) 288 49 59

Thilda de Haan
Vincent van Goghstraat 5
8932 LD LEEUWARDEN
(058) 2160183

www.defrosk.nl

info@defrosk.nl

SCHOOTSTRA VISSPECIALIST

IEDERE MAANDAG EN DINSDAG 3 LEKKERBEKKEN VOOR € 10.00

BIJ INLEVERING VAN DEZE BON : BAK VISSAUS Á €1.25 GRATIS !!

SCHRANS 119
8932 ND - LEEUWARDEN

WWW.SCHOOTSTRAVISSPECIALIST.NL

70 jaar Bakkerij Schuurmans in Huzum

In de vorige editie van dit wijkblad vertelde ik over onze plannen voor vernieuwing. Inmiddels ligt er iets van een plan. Maar hoe kom je tot zo'n plan?

blij zijn, kunnen we een ander, zoals jullie, blij maken!

Nu wordt het tijd de plannen tot uitvoer te

brengen. Dat wordt nog een hele klus, maar met het doel wat we voor ogen hebben zijn we ervan overtuigd dat we dat kunnen.

Gelukkig staan we er als ondernemer niet alleen voor; er zijn branche-organisaties die ons helpen bij alles waar we zelf te weinig tijd voor hebben om ons er in te verdiepen. Zo ondergingen we een bedrijfs-onderzoek en dat was best pittig: praten over jezelf en over je bedrijf. Wat gaat goed, maar wat gaat vooral niet goed en waar liggen dus, zowel op persoonlijk als zakelijk vlak verbeterpunten? We gingen met de billen bloot.

Maar daardoor hebben we nu wèl ontdekt wat wij leuk vinden, en waar wij blij van worden. En pas als we zelf

In de winkel zullen jullie er stapsgewijs iets van merken, maar achter de schermen wordt er door ons hele team keihard gewerkt, op weg naar een resultaat waar iedereen straks blij van wordt! Wij, onze medewerkers en jullie!

Wil je weten wat de plannen zijn? Kom gerust eens langs, onze medewerkers vertellen je er graag over!

Vindt u het leuk om met gezellige kinderen te knutselen?

Er kan wel een extra begeleider bij de Kinderclub

Gezellig elke week een uurtje knutselen (van 3 tot 4 uur) met een groepje enthousiaste kinderen.

Heb je hier zin in, laat het even weten aan Gerda van Houten, Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

De ventilators van Joris zijn hot!

Nadat Joris de Leeuwarder Courant heeft gehaald (zie foto onder), kreeg het Jeugdjournaal hier ook lucht van en werd Joris geïnterviewd en gefilmd (foto boven) voor een reportage.

Ook dit jaar biedt Joris zijn ventilatoren aan voor de mensen in de Hollanderwijk!

Klein:
€0,50 per 24 uur.

Middel (tafelventilator):
€1.50 per 24 uur.

Grote staande ventilator:
€2,50 per 24 uur. ☀️

Joris laat een deel van zijn verzameling ventilatoren zien. FOTO: HOOE NOORDHAAK SCHAAP

Ventilatorverzamelaar Joris (11) kan voor verkoeling zorgen

MYRRIDIN HILBRANDS

LEEUWARDEN De hitte is voor Joris de jong (11) uit Leeuwarden geen probleem. Zijn verzameling aan ventilatoren pult zo uit dat hij gesong heeft om een verhuurbedrijfje te starten.

Op de keukentafel heeft Joris er een stuk of twintig uitgesteld. Staventilatoren, kleine, nieuwere en lichte die vierkant zijn en ook hele oude: Joris heeft ventilatoren in alle soorten en maten. „Ik was mijn eerste“ zegt hij wijzend naar een witte ventilator met blauwe wielen. „In die is de oudste“. Zijn moeder Ingeborg vult aan: „De komt uit 1960 denken wij“. Sinds zijn vader is al hij gefascineerd door ventilatoren“ zegt Ingeborg. Met het er zo moest aan omvat „Er zit veel techniek in, dat vind ik mooi.“ zegt „Alomdraaisme

dingen vindt hij prachtig. Hij wordt er ruyig van. Vroeger zat hij ook al tijd voor de wasmachine“, zegt ze lachend. Om alle ventilatoren te vinden, plukt Joris kringloopwinkels door en speurt hij bij het grosfuul. „Op zijn slaapkamer heeft hij planken vol met ventilatoren. Maar dat is niet de enige opslagplek voor Joris' verzameling. „De hele knipruimte zit er vol mee“, zegt Ingeborg. „Twee van die staventilatoren staan bij een vriendin van me in het bak. Binnenkort gaan we een zolder bouwen. Dan kunnen ze daar een plekje krijgen dat ik pa woe een nieuwe koop als er een kapogaat.“

Om zijn verzameling te financieren heeft Joris een plan bedacht. Het wordt heel warm weer. In ik dacht: ik kan de mensen wel koel houden.“

En zo begon hij zijn eigen een huurbedrijfje in het wijklandje van de Hollanderwijk plaatsten moeder en zoon een advertentie voor Joris' verhuurbedrijfje. „In we kregen gelijk hele leuke reacties“, zegt Ingeborg. Joris knikt. „Iemand heeft er al eens gehoord en een ander zet tegen mij dat ze snel eenje zou komen huren“, zegt hij trots.

Om te prijs hoeven ze het niet te laten. De duurte is 2,50 euro voor een dag en de goedkoopste op te vent de jonge ondernemer heeft hoge verwachtingen. „Toen ik hoerde dat het heel warm zou worden, dacht ik: ma kan ik veel geld verdienen.“

Joris zit in groep 5 op het speciaal onderwijs De Wingerd in Duanwâld. Volgend schooljaar begint hij aan het voortgezet onderwijs. „Voor de toekomst heeft hij al grote plannen: „Ik wil leren ventilatoren te maken. Ik hou van techniek.“

Wordt het u te heet onder de voeten, haast u zich naar Joris, hij zorgt voor uw verkoeling 🧐

Warme groet van Joris.

(Starterstraat 4 ☀️)

GÉÉN EGELZIEKTE IN DE HOLLANDERWIJK!

Door Aleid Velthuis

Na een grote schrik en dagen van bezorgdheid kreeg Alies uit de Van Harenstraat het verlossende woord: de egels in de Hollanderwijk waren wel ziek, maar gelukkig was het niet de dodelijke egelziekte die rondgaat in Nederland.

Dankzij de geweldige hulp van de werkgroep ‘bijzondere dieren’ van de Universiteit van Utrecht én De Fûgelhelling in Ureterp is duidelijk geworden dat de zes egels in Alies haar tuin een darm infectie hadden door verkeerd voer. De egeltjes poepten grasgroene diarree. De Universiteit van Utrecht wilde de poep graag onderzoeken, maar een poepje opsturen naar Utrecht was nog een lastig klusje.

Gelukkig bood De Fûgelhelling uitkomst. Geheel kosteloos hebben zij de ontlasting onderzocht. En wat

bleek: geen levensgevaarlijke wormen of parasieten, geen dodelijke egelziekte, maar een darminfectie. Alies kreeg de opdracht om per direct te stoppen met het neerzetten van het zogenaamde speciale egelvoer wat zij bij de Welkoop kocht. 'Ik dacht goed bezig te zijn, heb bij verschillende winkels en egelopvangen advies gevraagd voordat ik ze ging bijvoeren. Maar nu blijkt dat bij velen de commerciële belangen groter zijn dan de dierenliefde. Op het etiket van het egelvoer van de Welkoop staat nota bene dat het schadelijk is voor egels! Hoe durven die %#\$% dat dan te verkopen. Woest was ik en als ik er aan terugdenk spuit er weer vuur uit mijn neusgaten. Het gore lef!'

Op advies van De Fûgelhelling stapte Alies over op droge kattenbrokjes en water en binnen twee dagen was de poep van de egels weer normaal en hoorde Alies ze 's avonds weer lekker door de tuin scharrelen. In deze tijd kunnen de egels zelf voldoende voedsel vinden, slakken, wormen, muizen, etc. Tenminste dat zegt De Fûgelhelling. De egelbescherming daarentegen communiceert dat er te weinig slakken en insecten zijn voor de egels.

Dus lieve buurtjes: doe eens een grondige slakkeninspectie in uw tuin en gebruik vervolgens uw gezonde verstand. Wilt u de egels bijvoeren, zet dan alleen droge kattenbrokjes en

een schaalpje water voor ze klaar. Zeker op warme zomerdagen is water erg belangrijk. Maar geef ze geen speciaal egelvoer, geen paté, geen meelwormen, geen melk, want daar worden ze hartstikke ziek van. Verder kunt u de egel helpen door uw tuin niet te netjes te maken en bladeren te laten liggen, zodat ze er een nest van kunnen maken. Verder kunt u tegels vervangen door gras of planten en een poortje in de schutting te maken, zodat de egels van tuin naar tuin kunnen. En strooi niet met anti-slakkenkorrels!

Ziet u onverhoopt toch een zieke egel? Neem dan contact op met De Fûgelhelling. Zij adviseren u wat te doen en wat te laten. Een zieke egel is te herkennen aan een waggelend loopje of in rondjes lopen, overdag rondstruinen, veelvuldig hoesten en/of niezen, doffe oogjes, een vieze kont, (zeewier)groene, weeïg ruikende ontlasting. De symptomen van de dodelijke egelziekte zijn wonden en abcessen op de kop en poten. De egel heeft dan echt behandeling nodig. Pak de egel met een handdoek dan voorzichtig op, doe hem in een doosje met krantensnippers en breng hem naar De Fûgelhelling.

BERICHT VAN DE HUURDERSVERENIGING

SNOEIERS BEDANKT!

Snoeiend succes

De heggensoeverdag op zaterdag 3 juni was een snoeiend succes. Twintig bewoners van de Hollanderwijk hadden gereageerd op de oproep van de Huurdersvereniging Hollanderwijk om hun heg te laten knippen. Negen snoeiers hadden zich opgegeven om het werk uit te voeren, ook Jos Stuurhaan, initiatiefnemer van de eerste heggensoeverdag ooit! Elkien zorgde voor twee extra professionele snoeiers van Hoveniersbedrijf Van der Zee. De Huurdersvereniging had deze dag goed voorbereid en na koffie en de uitleg van Marga van de Huurdersvereniging en instructie van het Hoveniersbedrijf, kon iedereen volgens de gemaakte planning aan de slag. Marleen Timmer van Elkien was aanwezig om het verloop van de soeverdag te volgen.

Snoei-mooi weer

Het was prachtig weer, echt heggensoever weer en dat bleek, want al het werk werd binnen de geplande tijd van 10.00 uur tot 13.00 uur afgerond. De profs van Van der Zee hebben niet

alleen gesnoeid maar een aantal bewoners ook van prima adviezen kunnen voorzien; over het knippen van de heg, maar ook over het omgaan met een elektrische heggensoever. De stemming en de sfeer en zeker het mooie heggensoever weer zorgde ervoor dat meerdere bewoners met hun heg aan de slag gingen. Er zaten een paar flinke projecten bij die voor het nodige afval zorgden, dat op twee plekken in de Hollanderstraat en de Wijnhornerstraat werd verzameld en dat op maandag 5 juni door fa. Van der Zee werd opgehaald.

Vast op herhaling!

De bewoners die zich hadden opgegeven waren erg blij met de hulp van hun buurtgenoten en Marleen Timmer van Elkien vond het weer geweldig om zoveel saamhorigheid en werklust in de Hollanderwijk te kunnen meemaken. Houd de oproep van de Huurdersvereniging in onze wijkkraant in de gaten want in oktober gaan we vast op herhaling!

*De groene vingers in actie.
Linksonder Jos Stuurhaan, die het initiatief nam.*

NATUUR IN DE WIJK

Door Antoon Groenewoud

Waarover ik nu wil schrijven, zijn de volgende “natuur-feiten”: Voorjaarsgedicht (niet van mij!), de egels, de diefachtige vogel, de buurtgetrouwe vogels, en uiteraard: het insect van 2023, geld voor (meer) groen en om te beginnen: het weer.

Omdat we wonen in een zeeklimaat, kunnen we alle soorten weersomstandigheden verwachten! Die hebben weer invloed op alles wat leeft, zeg maar: de NATUUR.

De maand april was wel heel extreem! Sterk wisselend tot zelfs een aantal nachtvorsten, b.v. op 5 april -3,6°C.! De maand daarvoor, maart, was ook “grillig”, maar dan zeggen we: “maart roert zijn staart”, zoals op 11 maart -6,2°C. ‘s nachts! Maar als gevolg van het weer, met name in april, was het voor de egels in onze tuinen moeilijk! Eigenlijk kunnen ze dan stoppen met hun winterslaap, maar we ontdekten nu dat ze toch na een paar dagen toch weer in slaap vielen bij temperaturen overdag van 6° á 7° en soms nachtvorsten. Een duidelijke aanwijzing was, dat het voer onaangeroerd werd of niet. Wel bleef er één een beetje van dooreten: de diefachtige vogel, de merel! Maar

dat schreef ik al eerder. In mei begon het “normale” leven weer, zoals op 6 mei. Terwijl de egel bij ons pas na 12 uur ‘s nachts actief werd, was ze die avond al om half 11 uit het hol! Ze had bezoek gekregen van een kleinere, een mannetje, vermoedden wij. Ze gingen schokkend en hardlopend door de tuin, dus actie. We zijn benieuwd hoe het verder gaat.

Na dit “lente-gebeuren”, neem ik nog een gedicht mee van O. Poenel, “Voorjaar” getiteld:

Voorjaar

*Je hoort de lente komen
Heel teer groen aan struik en bomen
De forsythia, fel geel bloeiend
Wat is het leven boeiend*

*Sneeuwkllokjes, krokussen, narcissen
Je kunt je niet meer vergissen
Madeliefjes, witte bloempjes, gouden hart
Je ruikt het voorjaar, heel apart*

*Een beetje kruidig, niet te beschrijven
Komt het lentewindje overdrijven
Bij dit alles één geluid
Een vogeltje dat naar zijn geliefde fluit*

O. Poenel

Aansluitend bij het gedicht nog een "lente-bericht". De lente-2023 is in onze wijk nog niet echt begonnen als de huiszwaluwen nog niet uit Afrika terug zijn. Maar gelukkig zag Gosse van Houten op 7 mei een klein groepje rond zijn huis vliegen! Ze vertrokken weer, zonder aandacht te schenken aan de nesten daar. Maar op 8 mei deden ze dat wel. Ze zullen zich weer thuis voelen in onze buurt. De eerste gierzwaluw werd op 20 april gespot door Meinte Boersma. Ook een "voorjaars-siginaal"!

Motmug: Insect van 2023

Dat bepaalde ontwikkelingen in de lente mij telkens weer verbazen, is wel logisch. Maar wat mij onlangs wat deed verbazen, was, dat men de w.c.-motmug als insect van 2023 verkoos! Met de wetenschappelijke naam, *Clogmia albi punctates* is deze motmug een insectensoort van de 4 á 5 miljoen soorten insecten op onze aardbol! 't Is een beestje van 4 tot 5 mm, behaarde vleugeltjes, in grote groepen levend in door de mens aangebrachte, niet-fraai-ruikende, infrastructures. Dat kunnen riolen,

w.c.'s en badkamers zijn. Ik hoop dat dit uitgekozen insect in onze wijk zeldzaam voorkomt. Wel héél toevallig(?), dat wij binnenkort mogelijk zo'n 1000 motmugjes in de tuin hebben! Die kruipen onderin de bloemen van de gevlekte aronskelk-planten. Maar dat mag wél. Van dit kleine grut nog even naar de bloeiende planten en zingende vogels in onze Hollanderwijk, want met al die reeds bloeiende bloemen en al veel vliegende jonge vogels, gaan we de zomer weer beleven. Zo mogelijk genietend van de natuur "om 't huus heen", of zelfs ergens met vakantie....

20 mei 2023

De motmug

Kom je gezellig bij ons spelen?

pardoes

gastouderopvang

Gastouderopvang Pardoes, biedt opvang aan kinderen tussen 0 en 12 jaar oud. Voor meer info: lusannewoltjer@versatel.nl of bel: 058-2139272/ 06-38436366 • LRK nummer: 614859311. Of bezoek de site: <http://gastouder.lusannewoltjer.nl>

Prachtvogels uit Zuid-Afrika *(zie achterpagina)*

Door Antoon Groenewoud

De achterkant van dit nummer heb ik versierd met een zevental vogels uit Zuid-Afrika en aangrenzende landen. Waarom speciaal uit dat deel van de wereld? Omdat deze dieren hier bijna nooit te zien zijn, behalve in volières en in dierentuinen. Ze worden wel eens geïmporteerd, maar dan na toestemming van de Europese Commissie en alleen gefokte vogels.

Dan volgt hier onder wat korte informatie over de genoemde vogels.

1. De Rotsduif, die daar vrij veel voorkomt. Ze leven zowel binnen als buiten de bebouwde kom. De grootte is gelijk aan die van de Turkse tortelduif.

2. Deze roofvogel, de Lammergier, de enige van deze zeven vogels die soms als dwaalgast in Nederland komt. De 110 cm metende gier eet graag beenmerg! De botten worden hoog uit de lucht op de rotsen kapot gegooid, waarna de consumptie volgt.

3. Ongeveer 20 jaar geleden telde Zuid-Afrika 28 soorten zwaluwen. De Moskee-zwaluw was er één van. Ze bewoonden toen de bossen in o.a. Mozambique en Zimbabwe. In sierlijke vluchten maken ze een nasaal trompet-achtig geluid.

4. Een vogel met een lange naam: Zwarthalsbaardvogel. Met hun opvallend dikke snavel en een lengte van 20 cm komen ze vooral voor in het oosten van dit deel van Afrika. Hun zang is indrukwekkend mooi. Ze zingen vaak in groepjes.

5. De Anglopitta, met zijn kort staartje voelt zich in het westen van Zuid-Afrika thuis en zeker in Angola. Pitta's leven ook in Azië en in Australië, vooral op bosbodems. Deze pittasoort wordt 23 cm lang en heeft voor een zangvogel forse poten.

6. Nog een vogel met een uitgebreide naam. Dat is de Afrikaanse Paradijsmonarch. Een echte vliegenvanger, die 23 cm lang wordt. Daar komt de staart van het mannetje nog bij en wel met 43 cm! In een plotselinge ren met fladderende ratelende vleugels gaat deze monarch achter insecten aan. Leeft in Noord en Oost Zuidelijk Afrika.

7. Met net niet de allerlangste naam is de Roodborst rotsspringer; niet een uitgelezen Roodborst! Zijn borst is meer geel-oranje. De opstaande staart is wel specifiek. De 21 cm lange vogelsoort leeft in zuid oost Zuid-Afrika, namelijk in Lesotho en Natal. Het zijn zeer behendige springers in een bergachtig landschap.

NIEUWS VAN DE VOGELWERKGROEP

Uitstapje vogelwerkgroep Hollanderwijk

Ieder voorjaar gaan we met de kinderen en ouders op excursie. Dit jaar zijn we met de groep, in totaal 14 kinderen, ouders en werkgroep-leden, naar Earnewald geweest om weidevogels te spotten in het 'Fjirtich mêd', een stuk 'greide' in het Wikelslân in Earnewald. Anja Postma, gids van het Fryske Gea is het met ons mee gegaan en heeft ons op allerlei bijzonderheden gewezen. Met verrekijker om de nek hebben we 5 kilometer om het stuk land gelopen,

veel stil gestaan en geprobeerd de vogels te ontdekken. Hoewel het 's middags siëstatijd is voor de vogels, hebben we onder meer Kieviten, grutto's, tureluurs, scholeksters en gele kwikstaarten gezien.

Moe en voldaan hebben we de middag afgesloten met een hapje en een drankje onder de broedende ooievaars.

Kortom een mooie, leerzame en gezellige middag in dit prachtige natuurgebied.

Vogels spotten in het Leeuwarder Bos

We hebben de buurtgenoten uitgenodigd om op 16 mei met ons vogels te gaan spotten in het Leeuwarder Bos. Als voorbereiding hebben we een aantal dagen eerder door dit prachtige gebied gefietst en genoten van de vele vogels. Helaas kwam er slechts één buurtbewoner opdagen en hebben we de excursie niet door laten gaan. Jammer.

Contactpersoon gemeente.

We hebben in Petra Kuijt een nieuwe vaste contactpersoon voor de gemeente Leeuwarden gevonden. Ze is Beleidsadviseur Natuur en we hebben op 25 april met haar een gesprek gehad.

Doel is elkaar op de hoogte te houden van nieuws en ontwikkelingen op het gebied van (stads)vogels.

Volgens Petra is het vogelbeleid voor stadsvogels nu enigszins op de achtergrond geraakt. Ze wil binnenkort wel versterkte aandacht voor huismussen en gierzwaluwen in verband met het verduurzamen van woningen. Men hoopt nog voor de zomer te komen met een rapport met spelregels voor natuurinclusief bouwen. Er is een kartrekker biodiversiteit aangesteld.

Petra was erg enthousiast over ons goede overleg en goede samenwerking met bouwbedrijf Lont.

De campagne 'Kuikens in het land, poes in de mand' van gezamenlijke natuurorganisaties is ook aan de orde geweest. Een campagne om de kat 's nachts binnen te houden. Mogelijk in de toekomst een soortgelijke gemeentelijke campagne? Ook veel stadsvogels worden immers het slachtoffer van katten. Katten zijn jagers en instinctief doden ze vogeltjes. Daarom tijdens het broedseizoen (van april tot en met juni) als het donker is de kat in huis !

Leeuwarden doet mee aan het NK Tegelwippen. Wij juichen dat van harte toe. Als je tegels vervangt door struiken en bloemen is dat goed voor insecten. En dat is weer heel goed voor vogels. Met de tegeltaxi kun je tegels nu gratis laten ophalen. Doen !! Voor meer informatie, kijk op: www.groenleeftinleeuwarden.nl

2023 NK TEGELWIPPEN

**LEEUWARDEN DOET MEE!
JIJ OOK?**

**WIP JE TEGELS VAN 21/03 TOT 31/10
KIKJ OP WWW.GROENLEEF TINLEEUWARDEN.NL**

Afvallen...een strijd die soms heel zwaar kan zijn. Vooral wanneer je alleen aan de slag gaat kan het op een gegeven moment moeilijk worden. Feestjes, uitjes of etentjes die het moeilijk maken om bewust te kiezen en als het dan eenmaal mis gaat dan is het lastig om de draad alleen weer op te pakken. Juist daarom werkt afvallen met begeleiding zo goed, want je wordt iedere week gemotiveerd door Berber om het weer op te pakken en door te zetten. Je krijgt tips en handvaten zodat het ook in jouw (drukke) leven past en je het dit keer ook echt volhoud.

Alleen kom je ver, samen kom je verder!

Voor meer informatie of aanmelden:
0612318973 / berber@mylifeflim.com

WIES KOOISTRA WOONT AL WEER 10 JAAR IN DE BUURT - EEN EVALUATIE

Door Frank Roffel

De komst van de zestiger Wies Kooistra naar de Hollanderwijk vond zijn oorzaak in de afbraak van haar vorige woning in de Sint Eustatiusstraat.

Net als haar medebewoners daar wilde ze helemaal niet weg, maar de woningbouwvereniging hield voet bij stuk. Maar ze werd meteen verliefd op haar nieuwe woning aan de Hollanderstraat. Een hoekwoning en

die zijn allemaal extra opgetuigd door de architect WC de Groot.

De beginperiode was niet makkelijk. Ze had trouble met haar 3 kinderen die er moeite mee hadden dat ze in een oude woning terecht kwam. Ze kan goed met de burens, maar ondervindt wel wat last van de schoolkinderen die langs haar huis lopen. Ze heeft nieuwe contacten opgebouwd in haar omgeving en het voorjaar komt er ook weer aan. Dan is er weer die leuke rommelmarkt . Het nadeel van de verbouwing vindt

ze de onrust die dat voor de bewoners oplevert. Ze komt niet in het buurthuis, want ze is heel erg op zich zelf. Haar ochtend begint met vaste rituelen, zoals voor de parkiet zorgen.

Wies is iemand die uit Sneek komt, waar ze 15 jaar woonde. Ze heeft 5 broers. Ze heeft veel drama meegemaakt en heeft een grenzeloos vertrouwen in boven. 80 Jaar lijkt haar een mooie leeftijd.

Ze vertelt ook over de inbraak die ze mee heeft gemaakt en welke invloed

dat op haar rust heeft gehad. Maar opgeven was geen optie. Voor verschillende directe buurtgenoten heeft ze regelmatig een bakje met soep. Ze heeft nog keus ook: erwtensoep, tomatensoep en aspergesoep laatst. Ze doet dat voor niets omdat ze dat leuk vindt en het wordt zeer gewaardeerd.

Op de foto zie je dat ze haar huiskamer gezellig heeft ingericht en veel van kunst houdt.

JAN JANSZON STARTER

Door Eddy Sikma

Eén van onze fraaie straatjes in de Hollanderwijk is vernoemd naar de schrijver/dichter Jan Janszon Starter, die leefde van 1593 tot 1626.

De man is dus op betrekkelijk jonge leeftijd overleden. De niet ingevoerde mens denkt bij de naam Starter aan een starter op de woningmarkt. Gezien de grote wachlijst voor 'onze' woningen zou dit niet denkbeeldig zijn. De link in de straatnaamgeving is echter van literaire aard.

De gebroeders Halbertsma, Pier Winsemius en de Friese volksschrijver

Waling Dijkstra, alsmede de Van Harens completeren dit geheel.

Jan Starter – deels van Engelse afkomst – was schrijver en boekhandelaar. Bij De Brol, Over de Kelders 8, had hij een boekenzaak. De naam was ‘In d’ Engelsche Bybel’, een verwijzing naar zijn ‘roots’. Opgegroeid in Amsterdam, is hij in Leeuwarden beland. Zijn passie was de toneelschrijverij en de hierbij behorende uitvoeringen. Deze vonden plaats in de toenmalige Sint Anna-kapel, de latere Westerkerk in de Bagijnestraat.

‘O Vriesland, zo vol deugden!’ was een lijfspreuk van de man. Toch heeft het verblijf van deze Amsterdammer hier in Leeuwarden maar relatief kort geduurd. Deze dichter/schrijver had het namelijk wel eens – dan wel meerdere malen – aan de stok met het conservatief christelijke kerkbestuur. In de 17e eeuw was dit nog nauw verbonden met de stedelijke magistratuur. De toneelvoorstellingen van ‘Och mogt het rysen’ was in de ogen van deze lieden niet bepaald een deugd. De kluchten die hij liet opvoeren werden met scepsis beschouwd. Bogerman, een conservatieve predikant, rook zijn kans. Hij zette Starter een hak, gesteund door de stad Leeuwarden. De provincie vonden ze aan hun zijde. De gedeputeerden vaardigden een verbod uit. Starter keerde terug naar Amsterdam. Hij werd oorlogsverslaggever. In die functie is hij in 1626 in Turkije overleden.

Toen in 1915 de Hollanderwijk was voltooid heeft de naamgevingscommissie van de stad Leeuwarden Starter willen eren. Zo hebben we anno nu hier het Starterstraatje. Een blijvende herinnering aan deze recalcitrante dichter die geen blad voor de mond nam. Gezien de status van onze wijk: de rijksmonumentenlijst(!), is het een blijvend iets. Zo kan een naam dus – mede dankzij de fraaie architectuur – voortbestaan.

HOLLANDERWIJKKRANTQUIZ, GRIJP UW KANS!

Door Frank Roffel

Al jaren lang maakt de redactie van de wijkkrant van de Hollanderwijk eens in het jaar een quiz met een aantal vragen, die o.a. over de buurt en haar inwoners gaan.

De respectievelijke redactieleden hebben allemaal hun bijdrage geleverd en hierbij dagen we de lezer(es) uit mee te doen met de kans op een stuk lol en misschien wel een prijs.

De winnaar (die tenminste 3 vragen van het totaal aan vragen goed heeft) ontvangt een waardebon van De Basuin van 20 euro.

De poedelprijs geeft recht op een prijs van 10 euro, te besteden in De Basuin. Doe uw/je best.

Antwoorden naar of Paul Pasveer (STIP), gegevens voor in het boekje, of naar Frank Roffel (frankroffel1957@gmail.com, Hollanderstraat 4, 8932EW Leeuwarden).

De uitslag: in de zomer reiken we de prijzen uit en in het oktobernummer wordt de uitslag schriftelijk bekend gemaakt.

Vraag 1:

De architect van de Hollanderwijk, W.C. de Groot, heeft in Leeuwarden meerdere wijken gebouwd. Welke niet?

- a) Saskiabuurt
- b) Oud-Indische buurt
- c) Het "Rode dorp"

Vraag 2:

Nog eens W.C. de Groot. Naast volkswoningbouw ontwierp hij in Friesland, wat?

- a) Bruggen en duikers
- b) Boerderijen
- c) Voetbalstadions

Vraag 3:

De Starterstraat is genoemd naar Jan Janszoon Starter. In de vroege 17e eeuw voerde hij toneelvoorstellingen op. Waar?

- a) De Kanselarij
- b) De Waalse Kerk
- c) De Westerkerk

Vraag 4:

IN 1944 is Huizum bij Leeuwarden gevoegd. Waar liep de grens?

- a) Nieuwe Hollanderdijk
- b) Verlengde Schrans
- c) Wijnhornsterstraat

Vraag 5:

Architect Riddersma maakte in Huizum-West o.a. twee gebouwen (jaren 50/60). Welke twee?

- a) Oude L.T.S. (C. Trooststr.) en Huizumer dorpskerk
- b) Oude L.T.S. (C. Trooststr.) en Kurioskerk
- c) Oude L.T.S. (C. Trooststr.) en Parkkerk

Vraag 6:

Wat is een múthon?

- a) Een hond
- b) Zeelt
- c) Huidziekte

Vraag 7:

Wat is een kletskep?

- a) Een nat hoofd
- b) Een zeurkous
- c) Een huidziekte

Vraag 8:

Wat is een poncho?

- a) Een regencape
- b) Een nagerecht
- c) Een vissoort

Vraag 9:

Wat is een atelier?

- a) Een hijsinrichting
- b) Een werkplaats
- c) Een handelaar

Vraag 10:

Wat is Buitenpost?

- a) Een wachtpost
- b) Een bijzondere brief
- c) Een plaatsnaam

Vraag 11)

Wat is een kwartel?

- a) Een vogel
- b) Een gereedschap
- c) Een zwerver

Vraag 12)

Wat is een schimmel?

- a) drank
- b) een bacterie
- c) een paard

Vraag 13)

Wat is een floret?

- a) een degen
- b) een jongensnaam
- c) een vissoort

Vraag 14)

Wat is een meerval?

- a) een roofvis
- b) een val in een meer
- c) een meevaller

Succes!!

BILLÂND / HET BILDT

Door Eddy Sikma

De zomer en nazomer komen er weer aan. Dit geldt ook voor de bewoners van de Hollanderwijk en Huizum-West, kortom het lezerspubliek van dit magazine, want zo mogen we onderhand deze ‘Hollanderwijkkrant’ wel noemen. Drukwerk en lay-out zijn hier debet aan.

Zomers fietsweer is dus een optie. De ‘diehard’ op de gewone fiets, veelal de elektrische fiets en een enkeling poetst de scootmobiel in het schuurtje weer fonkelend op om goed voor de dag te komen. Mag ik u ‘t Bildt aanraden, weer eens wat anders dan het Leeuwarder bos of op zondagmiddag heen en terug naar Wyns.

In deze fietstocht naar het – toch wel – nabijgelegen Bildt neem ik meteen maar twee boeken over deze streek van de lokale historicus Sytse Keizer mee. Het kortgeleden verschenen ‘Billând’ behandelt de ontstaansgeschiedenis van ‘t Bildt in het getijdenbekken van de Boorne, later in de volksmond beter bekend als de Middelzee, die ook aan Leeuwarden en Huizum grensde. Zowel de Wirdumerdijk alsmede de Schrans

waren destijds dijken aan de oostzijde van dit water. Westelijk moeten we denken aan Marssum en Beetgumermolen. Het was geen kolkende zee, eerder was het een soort van kweldergebied, dat gedurende de eeuwen is ingepolderd. Toen in 1505 de Oudebildtdijk werd aangelegd is het grootste deel van het huidige Bildt binnen de dijken komen te liggen.

Billând is een zeer lezenswaardig boek met een grote wetenschappelijke waarde. Voor uw fietsdagtocht is ‘Wandelingen door Ouwe-Syl’ van dezelfde auteur, aan te raden. Het betreft een korte wandeling door het dorp Oudebildtzijl, waarbij de meest interessante plekjes worden meegenomen. Het is voor een schappelijk prijsje te verkrijgen in het lokale historisch centrum ‘de Aerden Plaats’, waar u met koffie en thee wordt ontvangen. Het oude café, aan de sluis in het midden van dit toch wel meest schilderachtige dorp van het Bildt, kan een mooi eindstation zijn. Hier staat ook het beeldje van ‘de Klaine Kaizer’, een mannetje van nog geen meter hoog, die op ware grootte is gemodelleerd door Hans Jouta. Het kereltje had lokale, maar zeker ook internationale bekendheid. Jouta heeft overigens ook het beeld van

Johan Cruijff gemaakt, bij de Amsterdamse Arena en geldt sindsdien als één van Friesland's bekendste beeldhouwers. Laat u het biertje of wijntje op het terras van het café goed smaken, maar besef wel dat

de terugtocht van een goede 17 kilometer er nog aan komt. Voorzichtigheid is geboden.

Aansteken bij de Bontekoe aan de Troelstraweg is niet meer 'im Frage', daar dit etablissement al geruime tijd niet meer bestaat. Als het weer het toelaat en hiervan gaan we uit, kunt u dan teruggekeerd in de Hollanderwijk omzien naar een geslaagde dag. Geen Gran Canaria of de Malediven, maar schoonheid dichtbij. Ik zou zeggen: binnen handbereik!

In de zomermaanden is er op de 1e zondag van de maand 's middags een straatmarkt op de Keuningsstreek te Oudebildtzijl.

Te bestellen via
www.sytsekeizer.nl/historie/

HET MÜLLER ORGEL IN DE GROTE- OF JACOBIJNERKERK TE LEEUWARDEN

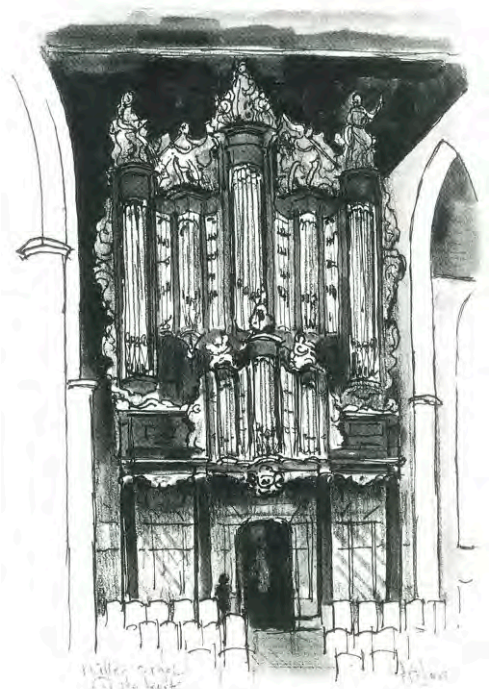
Door Eddy Sikma

Friesland heeft - samen met de provincie Groningen - de grootste orgeldichtheid, noem het maar orgelverzamelingen, van Nederland.

Hele oude orgels uit de 17e eeuw (Dronrijp, Ternaard), maar ook in de latere eeuwen is er veel tot stand gebracht. We denken hierbij aan de kerken van Sneek, Harlingen, maar zeker ook aan het orgel van de Martinikerk in Bolsward (A.A. Hinsz) uit de 18e eeuw. Lange tijd was dit in de belevingswereld van de toehoorders en de professionals Frieslands bekendste orgel.

Een persoonlijke noot: een halve eeuw terug ging ik met mijn moeder met de bus naar een concert in deze plaats. Het was de toenmalige bekende organist Charles de Wolff, die hier concerteerde. De bus zie ik nog voor me. Groen beneden, crèmekleurig van boven, met de spijl in de voorruit. De koster in een zwart pak met hoed opende de deur met een - in onze ogen toen - gigantische sleutel. Ach ja.

Toch staat het misschien wel mooiste orgel van Friesland in de Grote- of Jacobijnerkerk te Leeuwarden. In

opdracht van het Leeuwarder stadsbestuur werd de - toen al bekende - Christian Müller gevraagd om het grote orgel te bouwen. Dit instrument is gerealiseerd in de jaren 1725-1727. Stadstimmerman Claes Bockes Balck had invloed op de orgelkas. Hierbij waren 'onderaannemers' betrokken. De bekroningsbeelden – Geloof, Hoop en Liefde – zijn van de hand van Gerbrand van der Haven. Na de restauratie is het orgel teruggebracht

**Wij komen op voor de belangen van ruim
10.000 huurders in Friesland.
Ben jij al bij ons aangesloten?**

**Huurdersplatform Nieuw Elan
Zuidergrachtswal 3 | 8933 AD | Leeuwarden
058 215 9119 | info@nieuw-elan.nl | www.nieuw-elan.nl**

in de oorspronkelijke barokke toestand. De 19e-eeuwse verflaag is toen verwijderd. De warmrode kleur bepaalt sindsdien het geheel. Niet alleen wordt dit orgel beschouwd als één van de mooist klinkende orgels van Nederland, maar ook als het 'kleine zusje' van het orgel in de Sint Bavokerk te Haarlem, dat Christian Müller enkele jaren hierna vervaardigde. Onbetwist is dit het beroemdste orgel van Nederland, sommigen zeggen van Europa, maar deze opmerking zou ik niet voor mijn rekening durven nemen.

De Grote Kerk in de binnenstad is - op het dorpskerkje van Huizum na - Leeuwardens oudste monument. Wonderlijk dat in de 19e eeuw deze kerk grijsgrauw is bepleisterd en aan de noordkant van een teerlaag is voorzien. Bij de restauratie in de jaren '70 is dit euvel verholpen en sindsdien zien we de middeleeuwse kloostermoppen weer. Deels geel, deels rood gekleurd. Zo presenteert zich hier het gebouw. Een trots voor inwoner en toerist.

 KELLER
schilderwerken

Chris Keller

Uw schilder in de Hollanderwijk

Vraag vrijblijvend om een offerte!

Leeuwarderstraat 28
8932 GR Leeuwarden

chris.keller3@gmail.com
tel. 06 - 48557297

GIST

EXPOSEERT

IN

Cornelis Trooststraat 48

**20, 21, 23
& 24 JUNI**

13:00 - 17:00 uur

GIST Exposeert

Maandag 5 juni 2023, Leeuwarden. Deze week is er een bijzondere toevoeging binnen de expositiebroedplaats van kunstenaars binnen de Doas. Zeventien studenten van de minor GIST zullen namelijk hun artistieke creaties een week lang in de vorm van een expositie tentoonstellen. Zij willen met hun werk de baan breken voor een groter publiek. De opening is namelijk gratis, inspirerend en toegankelijk op 20 juni aanstaande bij de Doas in Leeuwarden.

GIST staat in tegenstelling tot wat velen zullen denken niet voor het mengelgoedje wat je in je bier terugvindt, of wat je mengt door je deeg als je op zondagmiddag een taart voor je grootmoeder gaat bakken. Ironisch is het wel, nu de kunstenaars in opleiding wel vinden dat het conservatieve kunstenaarsvak wat 'gist' kan gebruiken. Met hun verscheidenheid aan interesses en capaciteiten proberen zij een stempel te drukken op de hedendaagse kunst.

Artistieke droom

GIST staat voor Groeien, Innoveren, Stimuleren en Tonen. De artistieke minor binnen de kunstopleiding Beeldende Kunst en vormgeving biedt ruimte aan een kleine groep studenten om hun artistieke droom

na te jagen. Alle zeventien studenten willen op hun eigen manier invulling geven aan het kunstenaarschap en proberen binnen hun halfjaar ondernemerschap/zoektocht deze kernwaardes te versterken. Nu de eindfase van de minor is aangebroken zijn zij aangekomen bij de laatste pijler: Tonen. En laat Doas nu de plek zijn waar zij hun zoektocht willen exposeren.

“Dur komme steeds meer grieze wykbewoaners”, sei ik laast tegen mien frouw. “Nou”, sei su, “daar hore wij oek bij, dat hest oek wel in’e gaten, niet Jurjen?”

Daar kon ik niet onderuut. Maar jammer, dat dur de laaste tyd toch weer wat fan die “griezen” overleden binne. Eén daar fan was Michiel

Gottmers, die 28 februari helaas overleed. Met hem had ik nog wel us un praatsje over ut weer. Daar ken trouwes iedereen wel over kletse. Maar oek hadden we ut over politiek en over ut ansien fan oanse buurt. Einluks konnen we hast overal over prate. Martien Plaatsman skreef in oanse forige wykkrant ’n treffend stuk over Michiel. Ja Martien, dit soort meensen salle we seker misse, fien ik.

Na dit droevige bericht, over naar un lawaai-toestand, want op 20 februari waren 2 medewerkers fan Gevel-restauratiebedrijf Douwenga uut Zweins en Franeker un hels kabaal an ut maken! Su musten ’n deel fanne foegen fan de huzen-Hollanderstraat

Foegen derút

Foegen derin!

18 en 20 weghale. Ut was omstreeks half april toen deselfde firma bezig ging met behulp fan een nogal lawaaiige hoogwerker de foegen weer opnieuw an te brengen bij beide woaningen.

Tot slot fan disse aflevering foeg(!) ik nog even toe, dat ik un afspraak hadde met Jan Boerink, un 79-jarige die flak bij oanze wyk woant. Maar hij wudde siek en dus stelle wu ut praat over sien werk as plantsoenarbeider nog even uut.

Meensen, dit was ut weer met “kyk in “e wyk” waar oek feul te horen was.

Jurjen G.

**klaverjassers
gezocht**

Elke maandag is er
KLAVERJASSEN
in het Hollanderhuuske,
Nieuwe Hollanderdijk 63,
tot ongeveer 23.00 uur.

Kan je klaverjassen, kom dan
gezellig meedoen.

De inleg is 2 euro en prijsjes zijn
vleesbonnetjes, zodat je zelf wat
kan uitzoeken bij de slager.

Tot maandag!!

Praktijk voor bekkenfysiotherapie

**Bekken
puls**

Bekkenfysiotherapie, goed plan!

Klachten in het gebied van lage rug en bekken, buik en bekkenbodem? De bekkenfysiotherapeuten Ina Elving, Wilma Veenstra en Naomi Sirag kunnen u helpen met advies en behandeling.

Meer informatie kunt u vinden op onze website: www.bekkenpuls.nl

Vrijblijvend spreekuur op donderdag tussen 17 en 18 uur. Aanmelden kan telefonisch of via de mail info@bekkenpuls.nl

Hoofdlocatie: Bekkenpuls | Wijnhornsterstraat 196 | 8932 EZ Leeuwarden |
06-36046497

DE FRIKANDEL, NEDERLANDS POPULAIRSTE SNACK

Door Frank Roffel

Al vele jaren verorber ik de frikandel. Ik leefde in de waan dat het een slechte gewoonte was, want dit product wordt gemaakt van afval vleesresten, maar in de praktijk bleek echter dat velen mijn passie voor de langwerpige worst deelden.

Laatst stuitte ik op een verrassend bericht dat meldde dat de frikandel minder verwerpelijk was dan ik had aangenomen. Dit verhaaltje stelde dat er geen inferieure vleesresten werden gebruikt, maar dat de inhoud geproduceerd werd van goed restafval vlees. De commerciële frikandel werd in 1954 gelanceerd in de Nederlandse stad Dordrecht. De slagerneght Gerrit de Vries maakte gehaktballen die aan de horeca verkocht werden. In die tijd werd de warenwet gewijzigd en moest de Vries zijn product, dat populair was onder zijn klanten, veranderen. Van de bal maakte hij een worst. De naam voor zijn product werd hem door een vrouwelijke snackbarhouder van Duitse afkomst ingefluisterd: daar bestond de Frikandelle. Een platte gehaktbal. De Vries nam die naam over: frikandel (zonder N).

De zoon van De Vries geeft toe dat Jan Bekkers van de snackfabriek Beckers uit het Noord-Brabantse Deurne de frikandel vijf jaar later vervolmaakt heeft. Beckers vond zijn inspiratie bij de Amerikanen, waar de snackcultuur in opmars was, en maakte van de frikandel een glad exemplaar van fijngemalen vlees. De naam werd niet gedeponeerd; De Vries deed dat wel voor zijn Mexicano. In 2009 claimde snackfabrikant Beckers dan ook dat de frikandel op dat moment zijn 50ste verjaardag vierde.

Uit het “Etymologisch woordenboek voor het Nederlands. Dit boekwerk beschrijft dat het woord frikandel in de 16e eeuw opdook als benaming voor een (gekruide) bal gehakt. Het woord frikandel ontstond rond 1954 als merknaam voor een worstvormige frikandel, en verwerd later tot soortnaam. Het zou echter nog decennia duren voor het Groene Boekje het woord “frikandel” officieel erkende. Pas in de editie van oktober 2005 werd “frikandel” ingebracht als officieel goedgekeurde spellingvariant.

Verkoop

De frikandel raakte in 2003 enigszins uit de gratie. In dat jaar werden in Nederland dertig miljoen minder frikandellen verkocht. De terugval van de verkoop van vette snacks had te maken met de recessie en met de discussie over overgewicht. Overigens bezetten de frikandel en de kroket nog wel steeds de bovenste plekken van de Nederlandse top tien van snacks. Tot ongeveer 1996 was de kroket de meest verkochte snack in Nederland, maar inmiddels heeft de frikandel de kroket ruimschoots ingehaald. Na deze bestsellers volgen de bamischijf, de nasischijf, kaas-soufflé, kipcorn, hamburger, gehaktbal, gehaktstaaf en loempia.

Een frikandel wordt meestal verkocht in een snackbar of een automatiek. Hij wordt gewoonlijk met een saus geserveerd, bijvoorbeeld mayonaise, pindasaus of speciaal met curry, mayonaise en gesnipperde uitjes. Sommigen eten de frikandel met tomatenketchup.

Ingrediënten

In de moderne frikandel in Europa vindt men kippenvlees dat achterbleef op het karkas na het fileren (40%), ook wel separatorvlees genoemd, 25% is varkensvlees; sommige producenten voegen nog circa 5% paardenvlees toe. De rest is water, paneermeel, bindmiddel,

kruiden, uien en smaakversterkers. Ook bestaan speciale kipfrikandellen die tot wel 80% kippenvlees bevatten en geen varkensvlees. In de Verenigde Staten bestaat de frikandel voor 50% uit varkensvlees, 35 % is rundvlees en 15% kippenvlees en wordt er geen paardenvlees gebruikt. Er bestaan ook vegetarische frikandellen; deze worden gemaakt met plantaardige ingrediënten.

Benamingen

De frikandel kent nog diverse andere benamingen. In delen van Vlaanderen wordt de frikandel ook wel curryworst genoemd. In sommige Belgisch-Limburgse streken wordt een frikandel in de volkstaal ook wel een lange hamburger of simpelweg een lange genoemd.

Een frikandel speciaal wordt ook wel een "curryworst speciaal", "open been", "open ruggetje" of "leuning" genoemd. Een frikandel met mayonaise wordt ook wel "een lange met zalf" genoemd. Een "catamaran" of "waterfiets" is een bakje friet met twee frikandellen aan beide zijanten.

Hallo **JUMBO**
Ruyter, van Loonstraat
De leukste supermarkt van Leeuwarden

DE KOP IS ER AF!

Door Els Doekes

Er was eens een poppetje, gemaakt van de stronk van een conifeer.

Het maakte in de loop van de jaren nogal uiteenlopende reacties los, sommige negatieve, maar ook veel waarderende. De laatste tijd begon zijn/haar gezicht wat te verbleken, het haar was door weer en wind verwaaid en verteerd, en de huid begon los te zitten. Tijd voor een grondige restauratie, of ...?

Toen ik wat aan de bast peuterde, bleek deze al helemaal los te laten en er gemakkelijk af te vallen. Toen was er niet zoveel meer te redden. Bij gebrek aan beeldhouwkundige vaardigheden nam ik de zaag ter hand. Eerst een tamelijk botte handzaag, maar een aardige buurtgenoot leende me een boomzaag, waartegen het keiharde hout ook nog lang weerstand bood. Met enige volharding lukte het in de loop van een week om 'm tweemaal een kopje kleiner te maken. Nu staat er nog een stronkje, al bijna verscholen achter de guldenroede, en de elementen mogen het karwei afmaken.

De maker van het poppetje was wel een beetje verdrietig, maar werd getroost toen ik 'm vertelde dat veel voorbijgangers zeiden er jarenlang van genoten te hebben!

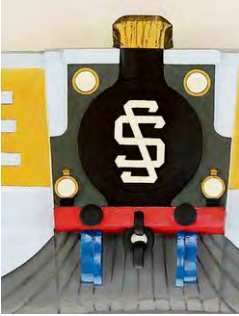
voor...

en na de actie met de boomzaag

SPOORPRAAT - 20

door Antoon Groenewoud

Toen in 1866 met succes de spoorlijn-Groningen naar Leeuwarden gerealiseerd was, nam de directie van de Maatschappij tot Exploitatie der Staats Spoorwegen met voortvarendheid het initiatief om vanuit Arnhem de volgende lijn aan te leggen!

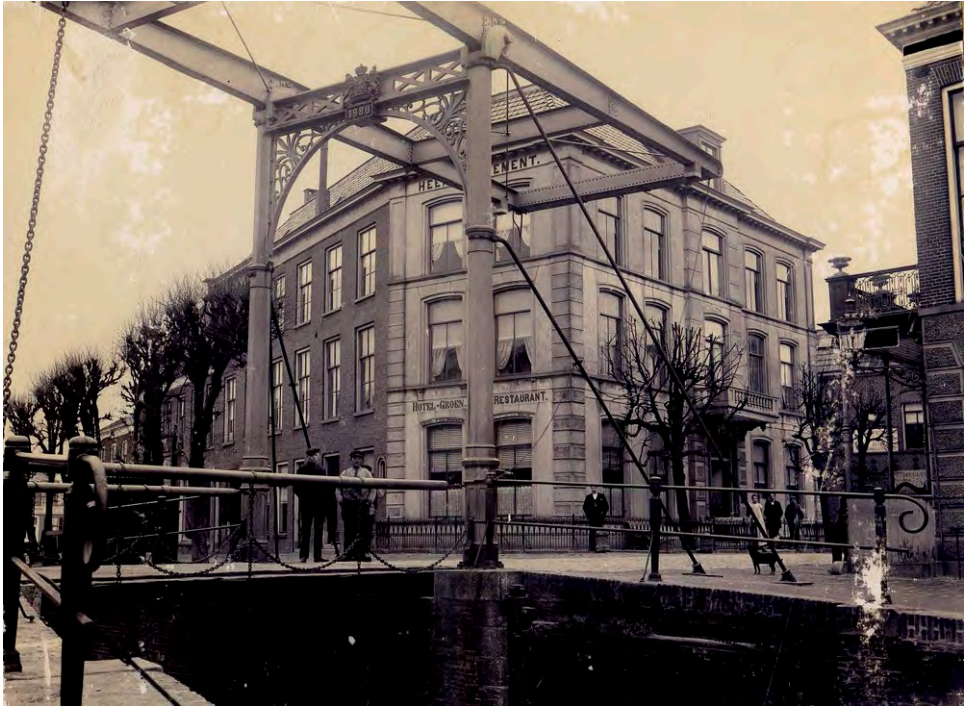
Leeuwarden zou dan een verbinding vormen met het midden van Nederland. De lijn naar Zwolle werd al op 1 oktober 1867 geopend. Daarna was het de bedoeling, om de spoorlijn via Meppel en Heerenveen door te trekken naar Leeuwarden. Na 3¹/₂ maand (15 januari 1868) kwam de verbinding Zwolle - Meppel - Heerenveen tot stand.

Maar helaas, de treinen van Heerenveen naar Leeuwarden konden pas 8 maanden later starten! Die vertraging werd veroorzaakt door de enorme tegenslag bij de aanleg van de spoorbaan tussen Heerenveen en Akkrum. Maar daarop kom ik in de volgende "Spoorpraat" terug.

Toch was men in Heerenveen opgetogen dat vanaf 15 januari 1868 een treinverbinding met Meppel tot stand kwam.

Die dag reed de eerste trein feestelijk en vlaggend (getrokken door een versierde locomotief) het "Friese Haagje" om 9.40 uur binnen! Natuurlijk begroet met een groot applaus van een grote menigte! Daarnaast klonken er hartelijke woorden van welkom namens de burgemeesters en hun bestuurders van de gemeenten Haskerland en Aengwerden, door burgemeester M.L. van de Woestijne. Het treinpersoneel, de ingenieurs en de meegereisde hoofdamttenaren van de Spoorweg Maatschappij lieten blijken erg ingenomen te zijn met deze ontvangst, zo bleek uit de woorden van de ingenieurs Fynje en Kalf.

Daarna wandelde het gezelschap, met begeleiding van het muziekkorps Regiment Infanterie naar het

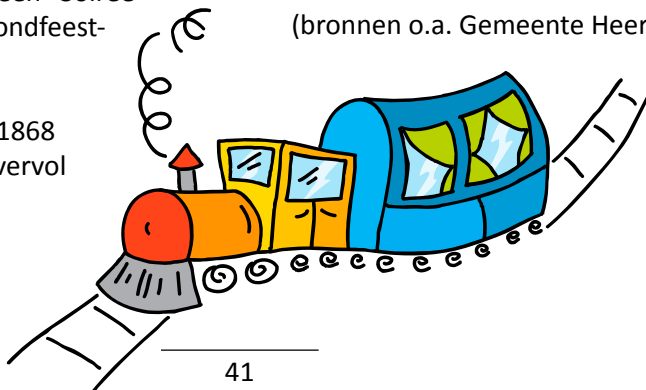
logement van de weduwe Jorissen, waar de genodigden een dejeuner werd aangeboden. Nadat de 42 mensen, hoop ik, verzadigd waren, werd deze belangrijke dag voortgezet met een “Matinée Musicale”. Als afsluiting van deze “spoordag” konden de gasten en bestuurders nog genieten van een “Soirée Musicale”, een avondfeest-met-muziek.

Dat na 15 januari 1868 de sporen weer overvol

*Het gebouw in Heerenveen waar het logement 'Jorissen' gevestigd was.
Bron foto: collectie Museum Heerenveen*

werden is nu wel te begrijpen, want de eerste auto's werden pas in die tijd ontworpen.

(bronnen o.a. Gemeente Heerenveen)

**Printen
kopiëren
drukwerk**

PAUL PASVEER
Nieuwe Hollanderdijk 9
8932 ES Leeuwarden
telefoon 058 2130823
mail info@stipwerk.nl
web www.stipwerk.nl

WER WWW.STIPWERK.NL
MAIL INFO@STIPWERK.NL
TELEFOON 028 5130823
8932 ES LEEUWARDEN
NIEUWE HOLLANDERDIJK 9
PAUL PASVEER

**Iedere week in het
Hollanderhuuske**

maandag

20.00 - 23.00 Klaverjasclub

dinsdag

20.30 - 22.30 Hobbyclub

woensdag

15.00 - 16.00 Kinderclub

donderdag

20.00 - 23.30 Biljartclub 2

vrijdag

20.00 - 23.30 Biljartclub 1

DEADLINE

HOLLANDERWIJKKRANT

20 september

OUD PAPIER

Maandag 3 juli

Maandag 31 juli

Maandag 28 augustus

Maandag 25 september

Maandag 23 oktober

zie ook www.omrin.nl

CONTACTPERSONEN

't Hollanderhuuske

Nieuwe Hollanderdijk 63, 2139687

Bestuur

Wietse Rinsma, voorzitter

Nieuwe Hollanderdijk 61, 06-41968754

Doeke Brouwer, penningmeester

Emmakade 227 06-43755311

(vacant), secretaris

Emiel van der Laag, klusjesman

Beheer huuske/coördinatie bar/sleutel

Harm en Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Biljartclub 1 (vrijdag)

Age van der Meer 2127036

Biljartclub 2 (donderdag)

Gosse van Houten

Hollanderstraat 20 06-15121417

Bingo-commissie

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Kinderclub

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Klaverjasclub

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Ouderenactiviteit

Liesbeth Langendijk

Hollanderdijk 62 2125909

Oud papier inzameling

Vacant (tijdelijk Gerda van Houten)

Hobbyclub

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Vogelwerkgroep

Antoon Groenewoud

Waling Dijkstrastraat 5, 2165771

Redactie Hollanderwijkkrant

Paul Pasveer

Nieuwe Hollanderdijk 9, 2130823

Huurdersvereniging Hollanderwijk

Marga Garms

Van Harenstraat 16 06-52635432

Fokje Steen

Martien Plaatsman

Wijkagent

Aksel van der Honing 0900-8844

DHZ

HOYTE^VD^DWAL

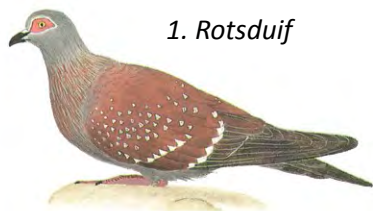
Leeuwarden Verlengde Schrans 34 - Tel 2127631

werkelijk alles!

Dealer van Koopmans verven • Klompen • Car-
boleum en tuinbeitsen • Elektro installatiemate-
riaal • PVC afvoermateriaal • IJzerwaren, hang-
en sluitwerk • Dakbedekking en -reparatiepasta's
• Hout • Koperen leidingen en fittingen • Tuinge-
reedschappen • Ladders en trappen (Altrex)

PRACHTVOGELS UIT ZUID-AFRIKA

door Antoon Groenewoud (voor de beschrijving zie pagina 18)

1. Rotsduif

5. Angola-pitta

2. Lammergeier

3. Moskee-zwaluw

4. Zwarthalsbaardvogel

6. Paradijs-monarch

7. Rotsspringer